

В. Локтєв, академік-секретар ВФА НАН України, академік НАН України:

«...Стосовно конкурсів, то, як ми знаємо, наші комісії найбільшу частку часу і великі зусилля втрачають на проведення експертизи, яка, як правило, здійснюється силами співробітників тих же інститутів, які приймають участь в тому чи іншому конкурсі. Інакше зробити ми, на жаль, з різних причин не можемо... Подібна процедура нещодавно була проведена Німецьким дослідницьким співтовариством (DFG). Мова йшла про внутрішньо-німецький конкурс з матеріалознавства з бюджетом 5 млн євро, а відібрати треба було 10 трирічних проекти – тобто кожний по 500 тис. євро. Було подано 29 заявок. Так от умови.

1. Незважаючи на виключно німецькі дослідження, всі заявки мали бути подані англійською.

2. Відбірна комісія – 9 членів, з яких німцем був лише один, та й то для того, щоб доповісти керівництву DFG про результати. При цьому, щоб уникнути конфлікту інтересів вже на стадії прийому виловлювалися всі, якщо були, спільні статті, які члени відбіркової комісії могли мати з заявниками за останні п'ять років, а відношення «вчитель-учень» не мали терміну давнини. Це робили чиновники DFG, але коли це розкривалося на засіданні, то відповідний член комісії мав її покинути, як мінімум, при обговоренні цього проекту.

3. Кожний проект розглядався двома заочними експертами, ім'я яких членам Комісії було невідомо.

4. Комісія засідала 2 дні. В перший день заслуховувалися всі керівники, які мали 10 хвилин для доповіді. Після 10-го і 20-го проектів об'являлася годинна перерва на каву і додаткове знайомство членів комісії з постерами кожного проекту та питань.

5. Другий день – це засідання комісії і остаточне підведення результатів конкурсу. Як пише учасник цього засідання, воно продовжувалося 9 годин.

6. Чи враховувалися і як наукометричні дані. Так, на підсумковому засіданні спрацьовувала умова, щоб кожний керівник мав не менше 10 публікацій з теми конкурсу, причому обов'язково називався середній імпаکت-фактор журналів цих публікацій і цитат-індекс.

Здавалося б, запрошення та дводенне утримання коштує дорого, але якщо розігрується сума у 5 млн євро, а авіаквитки, готель і дводенні добові коштують не більше 1000 євро на особу, що при 8 членах комісії складає

8000 євро, або 0.16 %, то ці витрати мізерні, враховуючи, що закрита експертиза є безкоштовною, як це прийнято у більшості наукових фондів.

Ми поки ще таке собі дозволити не можемо, проте, сподіваюсь, колись до чогось подібного прийдемо» (*«Про діяльність ВФА НАН України у 2013 році». Доповідь академіка-секретаря ВФА НАН України академіка НАН України В. М. Локтєва // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2014. – 4.04).*